

نقش اقامتگاه های بوم گردی در سرمایه گذاری صنعت گردشگری |

نویسنده: حسین خامی زاده

چکیده:

با افزایش روزافزون نیاز به سفر و همچنین آگاهی عمومی در حوزه سفر و رشد تکنولوژی در سالهای اخیر، می توان انتظار و توجه بیشتری نسبت به صنعت گردشگری داشت. صنعت توریسم با گسترش و تنوع بسیار زیادی در سطح جهانی روبه رو بوده و به یکی از بخشهای اقتصادی در دنیا تبدیل شده که سریعترین رشد را داشته است. توریسم و گردشگری نشان داده است که جدای از فرهنگ سازی، می شود به چرخه اقتصادی و رشد سرمایه گذاری نیز کمک بخصوصی کند. روند رو به رشد اقامتگاه های بوم گردی در این روزها نوید یک رقابت مناسب در بازار کسب و کار هر شهر و یا هر روستا و در نتیجه حرکت رو به رشد اقتصادی محلی را می دهد. ما در این یادداشت می خواهیم ابتدا به تعریف این نوع اقامتگاه ها پردازیم و سپس بعنوان یک فرصت برای سرمایه گذاری در بخش گردشگری معرفی نماییم.

کلید واژه ها: اقامتگاه بوم گردی، گردشگری، اقتصاد، سرمایه گذاری، اکوتوریسم

۱. مقدمه

اصولا به محیطی که از اجزا و اِلمان ها و معماری بومی و محلی تشکیل شده باشد و فضای مناسب برای استراحت مسافرانی که به آن زیست بوم یا منطقه سفر کرده اند، در اختیار می گذارد اقامتگاه بوم گردی می گویند. این اقامتگاه ها می توانند علاوه بر ایجاد بستری برای اسکان، از غذاهای محلی و بومی برای پذیرایی از مسافران خود استفاده کنند بطوریکه به نوعی معرفی فرهنگ، اصالت و تنوع غذایی و حتی هنر محلی آن منطقه می تواند باشد. از همه مهتر احداث هر چه بیشتر اینگونه اقامتگاه ها در مناطق گردشگری و توریست پذیر به رشد چرخه اقتصادی و نیز پویایی اقتصاد محلی و بازار محلی منجر خواهد شد.

کارشناسان گردشگری معتقدند توسعه این گونه اقامتگاه‌ها که متناسب با محیط طبیعی و بومی است، علاوه بر تنوع بازار عرضه برای گردشگران، موجب ایجاد رقابت نیز می‌شود. به گفته آنها، این اقامتگاه‌ها همچنین در ایجاد اشتغال گردشگری در فضاهای روستایی و کسب درآمد برای روستاییان نقش بسزایی دارند. با این همه تاکنون این بخش مهم از اقامتگاه‌های ایران صاحب تشکل خاصی نشده‌اند و تنها از سوی اقامتگاه‌های زیرمجموعه گروه خوشه‌سار بومی که در این زمینه فعال هستند استانداردهایی تعریف شده و رعایت می‌شود.

۲. زمینه احداث اقامتگاه‌های بوم گردی

نکته قابل ذکر در اینجا تفاوت موجود میان اقامتگاه بوم گردی و مسافرخانه هاست. در اقامتگاه بوم گردی ما با معرفی ویژگی‌های یک محل که می‌تواند بعنوان مثال موسیقی محلی آن منطقه یا غذا و پوشش محلی آن، نوع گویش و رسم و رسومات محلی و از همه مهمترین پتانسیل بالقوه رشد توریسم و اماکن گردشگری آن باشد و مسافر با ورود به این نوع اقامتگاه‌ها هم در هزینه اسکان خود صرفه جویی کرده باشد و هم با فرهنگ و فضای آن منطقه ارتباط بخصوصی بگیرد. اما در مسافرخانه‌ها ما فقط با یک فضای اسکان مواجه هستیم که ممکن است انرژی و پویایی این نوع اقامتگاه‌ها را هم نداشته باشد و صرفاً مسافر با محیطی در ارتباط است که فقط نیاز خواب او را تامین می‌کند.

نکته دیگر برای ورود به این نوع سرمایه گذاری اطلاع از نحوه احداث اقامتگاه‌های بوم گردی است که به اختصار توضیح می‌دهیم. تمام این اقامتگاه‌ها با هدف حفظ و پاسداشت فرهنگ بومی و سنتی هر منطقه و افزایش ورود گردشگران به آن نواحی ساخته شده است. تمام این اقامتگاه‌ها زیر نظر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بوده و ملزم به رعایت یک سری ضوابط و مقررات برای راحتی و آسایش شما گردشگران هستند

حداقل شرایط لازم برای درجه بندی اقامتگاه بوم گردی در یکی از درجات ۱ تا ۳، دارا بودن سطحی از خدمات و تسهیلات است که باید ضمن سازگاری با معماری بومی و رعایت اصول زیست محیطی، امکان اقامتی ایمن را برای گردشگران فراهم نماید.

ارائه درخواست متقاضی به اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان مربوطه و بازدید کارشناس طبیعت گردی از محل واحد، از گام‌های نخست برای راه اندازی اقامتگاه بوم گردی می‌باشد. در مراحل بعدی در صورت موافقت در کمیته

فنی استان، نقشه های ارائه شده از سوی متقاضی توسط کمیته فنی سرمایه گذاری با حضور کارشناس طبیعت گردی بررسی می گردد و نقشه ها برای صدور پروانه بهره برداری توسط مراجع مربوطه ارسال می شود

روال اداری بهره برداری با تایید نهایی توسط معاونت گردشگری استان مربوطه صورت می گیرد و پروانه بهره برداری موقت شش ماه صادر می شود.

۳. شاخص های یک اقامتگاه بوم گردی

شاخص مکان و محل این نوع اقامتگاه ها بسیار مهم است. محل باید به دور از نواحی خدماتی و تجاری و مسکونی باشد بصورتی که معماری و فضای محلی و بومی منطقه را بتواند معرفی کند. و یا بطور مثال نباید در مراکز تولید صدا و تاسیسات ها که آرامش محیط را می گیرد، احداث شود.

تخصیص فضای مناسب برای پذیرایی و سرو غذا و یا حتی فضایی برای نمایش و فروش صنایع دستی و محصولات محلی از دیگر شاخص های موجود برای اقامتگاه های بوم گردی می باشد.

طرح و اجرای طبیعت گردی در منطقه با حضور راهنمایان مورد تایید از مقولاتی است که می تواند در رشد و پویایی اقامتگاه موثر باشد

استفاده درست از انرژی و صرفه جویی در منابعی نظیر آب و برق و همچنین استفاده از انرژی های تجدید پذیر برای تامین بخشی از انرژی می تواند کارساز باشد

رعایت صحیح بهداشت و پاکیزگی محیط از شاخصه هایی است که نیازمند توجه بسزایی است به گونه ای که دافعه کننده برای مسافران نباشد.

اطلاعات مفید و مورد نیاز در خصوص طبیعت منطقه و اماکن توریستی گردشگری محلی، ایجاد ارتباط موثر با مسافر و فرهنگ سازی سفر را نتیجه می دهد.

۴. مزیت های اقامتگاه بوم گردی

رونق اقتصاد محلی با توجه به جذب گردشگرانی که هدف طبیعت گردی و آشنایی بیشتر با فرهنگ و رسومات هر منطقه را دارند، یکی از مهمترین اتفاق های وجود این نوع اقامتگاه هاست. گردشگرانی که به این اقامتگاه های بومی می آیند اغلب می خواهند با زیست بوم هر منطقه آشنا شوند و به همین دلیل هم اقامتگاه های بوم گردی را انتخاب می کنند. معرفی و فروش بیشتر تولیدات و صنایع دستی محلی به گردشگران هم بستر تبادل فرهنگی و هنری را شامل می شود و هم باعث حمایت از اشتغال زایی در هر منطقه و ایجاد چرخه اقتصادی در آن می گردد. در واقع، اقامتگاه های بوم گردی به همراه خود کسب و کارهای زیادی را به همراه می آورد و اثرات مستقیمی در توسعه پایدار یک جامعه بومی و یا یک جامعه روستایی دارد.

توسعه گردشگری پایدار در منطقه و معرفی مناطق بکر و جذاب به گردشگران و حتی ایجاد انگیزه برای سفر توریست خارجی به این مناطق از دیگر نکات مثبت وجود اقامتگاه های بوم گردی است. به طوریکه از این طریق بتوان اثرات مثبت گردشگری را برای کشور به حداکثر و اثرات منفی آن را به حداقل رساند.

نگرش درست به اکوتوریسم از مزیت های اقامتگاه های بوم گردی می تواند باشد، اکوتوریسم بخصوص در نواحی بیابانی به شکل فزایندهای در ابعاد جهانی در حال توسعه است. اکوتوریسم مناسب ترین مکانیسم برای توسعه مناطق بیابانی به شمار میرود و این امر به کمک شاخص های اجتماعی و فرهنگی قابل رشد و بسط می باشد.

حفظ فرهنگ ها، ریشه ها، اصالت و نمادهای محلی در هر منطقه و ثبت تنوع فرهنگی و قومیتی و احترام به آنها از اتفاق های بسیار خوبی است که می تواند اقامتگاه بوم گردی رقم بزند.

۵. جمع بندی

با نگاه به صنعت توریسم در جوامع بین المللی می توان به نقش انکار ناپذیر این صنعت در هر جامعه ای برای رشد مناسب فضای کسب و کار و ایجاد اقتصادی پویا، پی برد. گردشگری به یک قطب اقتصادی در تجارت جهانی تبدیل شده است که دارای فرصت های بهینه برای سرمایه گذاری می باشد و می توان از این فرصت ها به نحو احسن بهره برد. فرصت های متنوعی برای ماندگاری، ایجاد اشتغال و حتی معرفی جاذبه های گوناگون روستاها وجود دارد که نباید از آنها چشم پوشی کرد.

در اینجا ما راه اندازی اقامتگاه های بوم گردی را بعنوان یکی از چند راهکار برای جذب سرمایه در صنت گردشگری و همچنین ایجاد رغابت و اشتغال زایی محلی، معرفی کردیم که این امر می تواند نقش بسزایی در شکوفایی هر منطقه از طریق افزایش درآمد و نیز خارج شدن آن مناطق از انزوا و ایجاد یک فرصت شغلی بالقوه ایفا کند.

گروه تامین سرمایه جاوید نیز یکی از گزینه های مناسب برای مشاوره و حمایت در خصوص سرمایه گذاری مطمئن در این نوع فرصت ها می باشد.